

"Politiek gekibbel werkt inkomensongelijkheid in de hand"

De dreigende neerwaartse spiraal van loonsverhogingen en inflatie stelt België voor de keuze: de lonen matigen via het beproefde sociaal overleg, of de loonvorming aan de markt overlaten, met een gigantische inkomenskloof als gevolg. Zonder politieke consensus wordt het sowieso dat tweede, waarschuwt de Amerikaanse professor Erik Jones.

Jones, actief aan het Italiaanse Bologna Center, bracht in een lezing voor het Itinera Instituut een duidelijke boodschap aan de Belgische politici: werk samen.

Onder de aanlokkelijke titel 'The price of political crisis' gaf Erik Jones een lezing voor het Itinera Instituut, dat zich als onafhankelijke denktank tot doel stelt om de politieke verantwoordelijken op prangende kwesties te wijzen. En dat deed de Amerikaanse professor, die om het 'Belgische model' te bestuderen enkele jaren in Brussel woonde.

Net zoals premier Leterme, die wanneer de oppositie de dalende koopkracht te berde brengt blijft herhalen dat zijn regering "niet in de fouten van de jaren zeventig" wil vervallen, trok Jones de parallel met die crisisjaren. "België kampt als gevolg van de kredietcrisis en de olieschok met een snel stijgende inflatie. Werknemers vragen compensaties, wat zich vertaalt in een roep om hogere lonen", zei Jones.

In de jaren zeventig bracht dat een negatieve spiraal op gang: hogere loonkosten zorgden voor hogere prijzen, met alweer een dalende koopkracht als gevolg. "Dat snijdt in de concurrentiekracht van je economie", aldus Jones. En dan is het traditionele antwoord loonmatiging. De kritiek van de Europese Centrale Bank op de index die de lonen aan de stijgende prijzen koppelt, bewijst volgens Jones dat dat ook de oplossing is die de EU van België verwacht.

Twee opties

Volgens Jones zijn er twee opties. Ofwel matigen we de lonen via het klassieke schema van het sociaal overleg, waarbij vakbonden en werkgevers een evenwichtsoefening doen, daarin bijgestaan door de politieke verantwoordelijken. Het alternatief voor het politieke consensusmodel is het model van de vrije markt, waar de lonen bepaald worden door het spel van vraag en aanbod.

"Het eerste model was in het verleden de sterkte van landen als Nederland en België", zei Jones. Lees: daardoor deden deze kleine landjes het economisch zelfs beter dan hun buurlanden. "Het tweede model vergt een hoge tol: een gigantische inkomensongelijkheid." Kortom, als de loonvorming wordt overgelaten aan de markt, dan zal de sociale ongelijkheid hand over hand toenemen.

En dat is vandaag het gevaar in België, zegt Jones. De oorzaak is duidelijk: sinds de ontzuiling begon, zijn ook de instellingen die het model van politieke coöperatie schraagden, uiteengevallen. Vakbonden zijn losgekomen van hun politieke partij, en die partijen zelf zijn uiteengevallen in Vlaamse en Franstalige vleugels. "Dat zorgde in de jaren zeventig al voor een daling van de Belgische concurrentiekracht", zegt Jones, "maar de instellingen die voor de loonconsensus zorgden bleven overeind, wat het model in de jaren tachtig een revival bezorgde."

Met succes, want de handelsoverschotten namen toe en de werkloosheid daalde tot ongeziene laagtes. Maar vandaag zijn alle tekenen daar dat het systeem onder zware druk staat. "The future is now", waarschuwt Jones. "De ene schok volgt de andere op. Er is nood aan bijsturing, want als het zo voortgaat wordt de loonvorming sowieso overgelaten aan de vrije markt. En dan kies je voor inkomensongelijkheid."

Consensus

Als België dat wil vermijden, is er maar één optie, zegt Jones: de politici moeten het gekibbel staken en duidelijk maken dat ze naar consensus streven. "En dan bedoel ik niet alleen consensus tussen Vlaanderen en Wallonië, maar ook binnen de regio's tussen bijvoorbeeld PS en MR. Ook in de jaren 70 werden de Belgische politici verblind door hun obsessie voor institutionele hervormingen."

Het argument dat die hervormingen nodig zijn om een economisch beleid te kunnen voeren, veegt Jones van tafel: "Als het op nationaal vlak niet werkt, zal het regionaal ook niet lukken." (Gorik Van Hoken)

25/06/08 07u36

25/06/08 07u36

De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden.